

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

privind vizita efectuată la Central Rezidențial “ Pro-Familia “ Bacău

Sumar:

Prezentul raport întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul Rezidențial “Pro-Familia“ Bacău este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost efectuată o vizită inopinată la Centrul Rezidențial "Pro Familia" Bacău .

În acest context, în data de 10 septembrie 2015 a fost efectuată vizita la Centrul Rezidențial "Pro Familia" Bacău, vizită la care au participat: un reprezentant al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție ([redacted] – Centrul Zonal Bacău); doamna [redacted], medic primar; doamna [redacted], psiholog; domnul [redacted], reprezentant al Asociației Romilor Creștini "Calea Adevărul și Viața" Bacău.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare și tratamentul aplicat minorilor aflați în plasament în unitatea respectivă.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul Rezidențial "Pro-Familia" este un centru de tip familial, fără personalitate juridică, în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, cu o capacitate de 88 de locuri și asigură protecție pentru copii și tineri cu vârste cuprinse între 5 luni și 26 ani. Misiunea Centrului constă în asigurarea drepturilor copiilor/tinerilor la condiții de viață apropiate de viața de familie și formarea abilităților pentru integrarea/reintegrarea în familie și comunitate.

Din partea Centrului Rezidențial "Pro-Familia" Bacău a participat la discuții și la vizitarea acestuia doamna Florentina Prichici- Șef Centru, precum și psihologul Centrului, domnul [redacted]. Domnul Director General Adjunct-componenta copii: Sorin Bîrlădeanu a făcut o scurtă prezentare a atribuțiilor, manifestând deschidere spre colaborarea cu echipa de vizită.

În cadrul discuțiilor, a fost făcută o scurtă prezentare a situației din Centrul Rezidențial „Pro Familia” care provine din fostul proiect „Case de ocrotire pentru copii” al Organizației „Pentru Copiii Noștri”, preluat în anul 1997 în structura Direcției de Asistență Socială și Ocrotire a Copilului aflată în subordinea Consiliului Județean Bacău, ulterior Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău.

Centrul Rezidențial „Pro-Familia” dispune de mai multe locații, iar în sediul central, situat în municipiul Bacău, strada Stefan cel Mare nr. 18 se află birourile centrului, cabinetul de consiliere pentru copii, precum și Centrul Pinochio și Complexul Ștrand, în care erau cazați cei mai mulți beneficiari. La alte adrese din oraș se mai aflau 3 apartamente cu câte 6 locuri și trei case cu 26 de locuri.

Activitățile specifice se desfășurau în conformitate cu obiectivele stabilite prin „Strategia județeană în domeniul asistenței sociale și protecția copilului în perioada 2014-2020”, strategie aprobată prin Hotărârea Consiliului Județean Bacău nr.111/12.06.2014.

Serviciile oferite beneficiarilor erau aceleași în toate locațiile și constau în:

- activități de îngrijire;
- activități educaționale și recreative;
- activități de socializare;
- consiliere individuală și de grup;
- activități pentru formarea și dezvoltarea deprinderilor de viață independentă.

În mod concret, organizarea Centrului presupunea că, în cadrul fiecărei case, apartament sau modul, o persoană (salariat) pe tură se ocupa de ”treburile zilnice” – prepararea hranei, igienizarea incintei, spălatul hainelor și a lenjeriei, supravegherea copiilor, însoțirea acestora la școală etc. Toate aceste activități aveau ca obiectiv asigurarea dreptului copiilor la condiții de viață apropiate/similare mediului familial, reintegrarea beneficiarilor în familia naturală sau integrarea socială în comunitate.

Centrul oferea servicii de găzduire și îngrijire, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, programe de intervenție specifică, în funcție de aspectele conținute în planul individualizat de protecție și planul de recuperare pentru fiecare copil, acorda sprijin, consiliere de specialitate și facilita accesul familiei naturale, a altor persoane importante pentru copil și a copilului la alte servicii, în funcție de nevoile identificate.

Referitor la schema de personal, s-a precizat că se respecta raportul instituit de legislația în domeniu de 1,8 copii/salariat, dar în perioada concediilor ar mai fi necesare încă trei persoane. Personalul corespundea cerințelor, cunoștea procedurile de lucru (de admitere în Centru, PSI, administrare medicamente, plecare din Centru etc.), mai ales că fiecare angajat avea obligația de a participa la cursuri interne organizate săptămânal, unde se discutau subiecte privind echipa, confidențialitatea, procedurile de lucru etc. De asemenea, prin Programul POSDRU 2014-2020 privind dezvoltarea resurselor umane, personalul a mai participat la programe de pregătire având ca obiect dezvoltarea abilităților de viață și intervenție pentru copilul aflat în dificultate sau pentru copilul cu nevoi speciale.

Beneficiarii Centrului erau 88 de copii și tineri din județul Bacău, din care 82 erau rezidenți permanenți și 6 la Modulul Respiro (un serviciu care oferea un moment de respiro familiilor copiilor cu dizabilități și asistenților maternali profesioniști când nu mai aveau timp pentru îndeplinirea altor responsabilități, pentru a preveni frustrarea, izolarea și oboseala). Dintre beneficiari, 56 urmau cursurile școlare (la școli și licee din oraș), iar 23 urmau cursuri la învățământul special. În cadrul Centrului erau și copii adoptabili, astfel că trei dintre ei (dintre care 2 frați) erau la momentul vizitei în procedura de adopție.

Admisia în cadrul Centrului se realiza în baza unei hotărâri emisă de către Comisia pentru Protecția Copilului din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, care a dispus o măsură specială de protecție în Centru.

Referitor la condițiile de cazare, doamna Florentina Prichici, Șef Centru considera că erau condiții optime pentru realizarea scopului Centrului, nu exista supraaglomerare, fiecare beneficiar avea patul propriu și un spațiu suficient asigurării unui trai în condiții bune, conform normelor legale în domeniu (6 mp/copil).

Apa rece și curentul electric erau distribuite fără întrerupere în sistem centralizat.

Căldura pe timp de iarnă și apa caldă erau asigurate de o centrală termică. În plus, în camerele de la etaj din Centrul Pinochio au fost montate aparate de aer condiționat, pentru a asigura și pe timp de vară o temperatură optimă. Nu s-au înregistrat avarii până la momentul vizitei.

Dezinsecția și dezinfecția generală se realizau de două ori pe an de o firmă cu care Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția a Copilului Bacău a încheiat contract de pretări servicii.

Referitor la asigurarea asistenței medicale, copiii erau înscriși la medici de familie din municipiul Bacău, unde se efectuau consultațiile intercurente, iar în Centru erau angajate 2 asistente medicale care lucrau în ture. La cabinetul medical al Centrului existau dosarele medicale ale beneficiarilor, însă conțineau doar copii după documentele medicale, deoarece exemplare originale erau la medicii de familie la care erau înscriși copiii. Consultațiile de specialitate erau asigurate prin transport cu autosanitară proprie, atât la spitalele din municipiul Bacău, cât și la alte clinici de specialitate din alte județe (exemplu: Iași). Atât la cabinetul medical, cât și la fiecare căsuță existau materiale sanitare și medicamente necesare afecțiunilor intercurente (în dulăpioare plasate la înălțime și încuiate). În urma verificării Registrului de consultații, s-a observat că medicația predominantă era pentru afecțiuni intercurente și nu au fost înregistrate focare cu afecțiuni infecto-contagioase în cursul anului 2015.

Nu s-au semnalat cazuri deosebite de accidentări, **însă existau cazuri de în care beneficiarii au părăsit unitate de asistență socială** fără bilet de voie și fără să anunțe. Astfel, pe parcursul anului 2015 au fost înregistrate trei astfel de situații. Beneficiarii în cauză aveau vârste cuprinse între 14-15 ani, prezentau tulburări de comportament, iar la momentul vizitei unul dintre ei nu se întorsese în Centru. În toate cazurile au fost anunțate urgent Poliția, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului Bacău și familiile, s-au transmis semnalmentele tinerilor și s-au demarat activitățile de căutare. Cazul beneficiarului care la data vizitei nu revenise în Centru era mai complex, deoarece el provenea dintr-o familie cu antecedente în cerșetorie și vagabondaj, iar perioada petrecută în cadrul Centrului nu a fost suficientă pentru schimbarea deprinderilor de viață acumulate anterior. La revenirea în Centru tinerii beneficiau de ședințe de psihoterapie, prin care se urmărea identificarea cauzelor care au determinat fuga, cât și eliminarea unui astfel de comportament.

Referitor la beneficiarii Centrului, doamna Florentina Prichici, Șefa Centrului a precizat că o parte dintre aceștia frecventau licee bine cotate din municipiul Bacău, fiind și cazuri în care unii au urmat și cursurile unor facultăți din țară. Mai mult, unii beneficiari au participat la diverse concursuri (de pictură, matematică etc.), unde au fost premiați. În scopul susținerii acestora, reprezentantul Asociației Romilor Creștini “Calea Adevărul și Viața” Bacău propune **realizarea unei colaborări, în care să fie implicat și Inspectoratul Școlar al Județului Bacău**, urmând să se stabilească ulterior detaliile colaborării.

În anul 2015 nu au fost înregistrate decese și cazuri de suicid.

Cu ocazia vizitării celor două componente ale Centrului, s-au constatat următoarele:

Complexul Ștrand era format din 3 case cu un singur nivel, care găzduia fiecare câte 8-9 copii, cu câte 4-5 educatori. Două case adăposteau copii aflați în dificultate, iar o casă adăpotea copii seropozitivi. Fiecare casă avea la intrare un hol din care se intra în bucătărie, în cămară (spațiu de depozitare), în sala de joacă și în dormitoare.

Bucătăria era încăpătoare și asigura spațiul necesar pentru ca beneficiarilor să li se servească masa în același timp. Avea toate dotările necesare preparării și servirii mesei (frigider, congelator, aragaz, chiuvetă, dulapuri, masă cu scaune) și **conform opiniei medicului echipei, se încadra în standardele sanitare privind procurarea, depozitarea și prepararea hranei**. Meniurile erau afișate și avizate de persoanele implicate în stabilirea și prepararea lor, precum și de un membru al Consiliului Copilului din Centru. Alimentele se distribuiau pentru meniul stabilit pe o săptămână sau pe 10 zile.

Locurile de depozitare erau curate, neaglomerate, luminoase, dotate cu dulapuri și din discuțiile purtate cu personalul Complexului a reieșit că se respecta circuitul hainelor murdare, iar produsele necesare igienizării și spălării lenjeriilor și hăinuțelor beneficiarilor erau suficiente.

Sala de joacă sau sufrageria era o cameră luminoasă, mare de aproximativ 50 mp (7x7), avea 2 canapele (sau colțar) și 4 fotolii, bibliotecă, masă cu scaune, televizor, jucării. La momentul vizitei, copiii erau implicați în diverse activități de relaxare, au interacționat pozitiv cu membrii echipei, unii și-au prezentat camerele și colegii de cameră. În relația dintre personalul Complexului și copii s-a observat o bună colaborare bazată pe încredere, educatorii fiind atenți și supraveghind cu grijă acțiunile copiilor.

Dormitoarele erau luminoase, curate, în suprafață de aproximativ 20 mp, aveau două sau trei paturi, comodă, dulap, birou, scaun și televizor. Mobilierul nu era nou, dar era îngrijit și lenjeriile curate.

Curtea Complexului și cele trei căsuțe erau împrejmuite, exista sistem de supraveghere, aleile erau îngrijite, iar pe o parte din spațiul verde erau plantate flori. În curte erau amenajate spații de joacă pentru copiii mici (căsuțe din plastic, tobogane, leagăne etc), cât și spații de relaxare pentru tinerii din Complex (foișor cu bănci și masă). În spațiul de

relaxare erau câțiva beneficiari, care au salutat echipa și au continuat activitățile pe care le efectuau (citeau, jucau rummy etc.). Din detaliile date de doamna Florentina Prichici, a reieșit că majoritatea băieților din Complex erau la un meci de fotbal la o școală din apropiere.

Centrul Pinochio este format dintr-un pavilion mare, care adăpostește atât birourile administrative (birou șef centru, cabinet psihologic, cabinet medical etc.), cât și 18 beneficiari în regim rezidențial și 6 beneficiari la modulul respiro. Beneficiarii sunt copii cu dizabilități sau seropozitivi.

La parterul clădirii erau birourile administrative și un spațiu mare de relaxare, dotat cu fotolii, canapele, televizor, dulapuri, birou, scaune. În acest spațiu, la momentul vizitei nu erau beneficiari, aceștia fiind deja în camere, după masă la ora de odihnă.

Dormitoarele erau plasate la etaj, aveau o suprafață de aproximativ 50 mp (5x10), erau luminoase și adăposteau câte 4 sau 7 beneficiari. Deși mobilierul nu era nou, avea o stare bună iar lenjeriile erau curate. Una dintre camerele cu 7 paturi avea baie proprie, iar pentru celelalte camere existau pe hol băi separate, bine dotate (cadă, chiuvete, duș, wc-uri) și curate.

Cabinetul psihologic era format din două camere separate, una la etajul I cu tehnica de calcul și dosarele beneficiarilor, iar a doua la etajul al II-lea cu spațiul pentru consiliere. Camera de consiliere era mică, de aproximativ 12 mp, era dotată cu strictul necesar (birou, canapea, scaun) oferea posibilitatea unor intervenții psihologice de urgență, **însă lipseau decorațiunile interioare care să transforme camera într-un spațiu plăcut, să ofere o atmosferă relaxată care să corespundă necesităților beneficiarilor.**

Pe linia asistenței psihologice, s-a remarcat folosirea unor proceduri complete prin realizarea unor activități ca: evaluarea inițială a beneficiarilor, program de adaptare, recomandări pentru programe individualizate sau programe specifice, folosirea unui program educațional adecvat vârstei, nevoilor, potențialului de dezvoltare și particularităților copiilor, evaluare și consiliere psihologică, evaluarea periodică a stării psihice pe arii de dezvoltare (probe psihologice utilizate: ECI4 pentru 3-7 ani, CSI4 pentru 8-12 ani, MACI, MCM13, RAVEN, APS-SF, SCALA PORTAGE), intervenție de specialitate și realizarea unui protocol psihologic privind comportamentul motor, comportamentul cognitiv, conduita verbală, conduita socio-afectivă, plan de intervenție psihologic individualizat, relaționarea cu familia copilului prin implicarea acesteia în

realizarea obiectivelor stabilite cu planurile de intervenție, depistarea precoce a situațiilor de risc etc.

Cabinetul medical era dotat cu mobilierul necesar desfășurării activităților zilnice specifice (birou, dulapuri, scaune etc.), existau materiale sanitare și medicamente necesare afecțiunilor intercurente, iar două asistente medicale administrau medicația beneficiarilor. Din informațiile furnizate a rezultat că **20 de rezidenți erau infectați cu HIV, urmând tratamente cu antivirale.**

În urma vizitării Centrului și a discuțiilor cu doamna Florentina Prichici, Șef Centru și cu personalul de specialitate, au reieșit următoarele:

Centrul Rezidențial "Pro Familia" Bacău beneficia de toate utilitățile necesare bunei funcționări, respectiv: apă curentă și canalizare (rețeaua orașului); energie electrică; grup termic propriu; telefonie și acces internet.

Referitor la fondurile necesare desfășurării activității Centrului, acestea erau asigurate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău, unde se transmiteau referatele de necesitate și care încheie contracte de prestări servicii cu diverse firme.

Personalul putea asigura necesitățile beneficiarilor Centrului, raportul numeric dintre personal și beneficiari fiind cel stabilit prin legislația în domeniu, fapt care contribuia la buna funcționare a Centrului și la menținerea confortului psihologic al ambelor părți.

Conform opiniei psihologului echipei, copiilor li se asigurau condițiile necesare pentru dezvoltarea personalității, talentelor, abilităților mentale și fizice. De asemenea, acesta mai propune continuarea susținerii din partea instituției în formarea profesională a personalului de educație și îngrijire, precum și a psihologului pe diferite specializări (consiliere școlară, consiliere psihologică, diverse forme de psihoterapie) și dotarea tehnico-materială și metodologică a cabinetului psihologic conform nevoilor specifice centrului rezidențial.

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Centrului Rezidențial "Pro Familia" Bacău să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru dotarea tehnico-materială și metodologică a cabinetului psihologic conform nevoilor specifice centrului rezidențial;
- identificarea soluțiilor pentru formare profesională continuă a personalului de educație și îngrijire și în domenii precum psihologia vârstelor, psihologia copilului și adolescentului, managementul grupului de copii, managementul conflictului, elemente de psihopedagogie, psihologia persoanelor cu dizabilități etc.;
- reanalizarea procedurilor privind părăsirea Centrului de către beneficiari fără permisiune și responsabilizarea angajaților cu privire la aplicarea acestor proceduri;
- consilierea beneficiarilor în scopul prevenirii părăsirii centrului și identificării de soluții în acest sens.
- realizarea unei colaborări cu Inspectoratul Școlar al Județului Bacău, în vederea susținerii beneficiarilor care s-au evidențiat în cadrul concursurilor școlare.

Bacău, 10 octombrie 2015